

Sayı 8

Nisan 2026

CHILD STAGE

ÇOCUĞA DAİR MERAK ETTİĞİNİZ VE ARADIĞINIZ HER ŞEY

CHILD STAGE

KÜNYE

YAYINCI
CHILDSTAGE

İMTİYAZ SAHİBİ
Baturay TOKSOY

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Duygu TOKSOY

PROJE MÜDÜRÜ
Sinem SAĞDIÇ

EDİTÖR
Özge YENDUR
Sinem UÇAR DENGE

YAYIN TÜRÜ
Sürelî - Aylık

MAIL
childstageinfo@gmail.com

ISSN: 3108-4389

YASAL HAKLAR

Her hakkı saklıdır. Dergimizde yayımlanan yazı ve görseller yayıncının izni alınmadan, kaynak belirtilmeden, tam veya özet alıntı yapılamaz. Basılan ilanların sorumluluğu ilan verene, yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

İÇİNDEKİLER

EBEVEYNLİK DÜNYASINA HOŞ GELDİNİZ - ELİF IŞIK	6
TRAVMA SONRASI ÇOCUK: GÜVEN DUYGUSU NASIL YENİDEN İNŞA EDİLİR? - ANI BİNİCİ	8
ÇOCUĞUM YEMEK YEMİYOR MU ? YİYEMİYOR MU ? - FUNDA ÖZEN	10
ÇOCUKLARDA KAYIP VE YAS SÜRECİNE BAĞLI ÖĞRENME GÜÇLÜKLERİ - NİLÜFER DOYRAN	12
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE AKTİF KATILIM VE REGÜLASYONUN OYUN BECERİLERİNE ETKİSİ - EDA NUR USTA ..	14
ANLAŞILIR KONUŞAMAMANIN ÇOCUK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ- TUĞBA GÜNEL	16
ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE BABA İLE GÜVENLİ BAĞ KURMAK NEDEN ÖNEMLİ? - YELİZ OKTEKİN	18
ÇOCUKLARDA KEKEMELİK: AİLELER İÇİN BİLGİLENDİRME - TUĞBERK ALİOĞLU	20
SÜT DİŞİ SANILAN KALICI DİŞ: 6 YAŞ AZILARI - MUHAMMET ALİ BAYRAK	22
BEBEKLERDE ERKEN TANI VE ERKEN MÜDAHALE İLE FİZYOTERAPİST YAKLAŞIMI - YAREN ÇAMOĞLU	24
ÇOCUKLAR NEDEN SÜREKLİ HAREKET ETMEK İSTER? - BURAK GÖRDÜK	26

Değerli okurlar,

Childstage Dergisi'nin kurucusu olarak çıktığım bu yolculuk, bugüne kadar hayata geçirdiğim girişimlerden edindiğim deneyimler ve çıkardığım derslerin bir yansımasıdır. Yıllar boyunca farklı alanlarda yaptığım projeler bana tek bir şeyi öğretti: Gerçek başarı, insanlara fayda sağlayan ve onların hayatına dokunan işler üretmekten geçiyor.

Childstage bu anlayışla doğdu. Sadece bir dergi değil, aynı zamanda ailelere, uzmanlara ve işletmelere değer katacak bir platform olarak hayata geçti. Amacım, yılların girişimcilik tecrübelerini, öğrendiklerimi ve vizyonumu bu marka altında birleştirerek herkes için güvenilir ve ilham verici bir kaynak oluşturmak.

Benim için bu girişim, sadece bir iş değil; yeni fikirler, yenilikçi bakış açıları ve insan odaklı projelerle dolu bir yolculuğun devamı. Childstage'in Türkiye'de ve dünyada ailelerin, uzmanların ve markaların bir araya geldiği güçlü bir topluluk olmasını hedefliyorum.

Girişimcilik yolculuğum boyunca öğrendiğim en önemli şeylerden biri, küçük adımların büyük farklar yaratabileceği oldu. İşte Childstage de bu fikirle büyüyor:

- Deneyimlerin paylaşıldığı,
- Markaların doğru şekilde bulunduğu,
- Ailelerin hayatını kolaylaştıran, güvenilir bir platform olma misyonuyla.

Bu yolculukta bizimle birlikte olan herkese teşekkür ederim. Daha yolun başındayız, birlikte çok daha fazlasını başaracağız.

BATURAY TOKSOY
CHILDSTAGE DERGİSİ KURUCUSU

Sevgili okurlar,

Her çocuk, kendine has bir dünyaya sahip ve her ailenin yolculuğu benzersiz... İşte ChildStage'in hikâyesi de bu düşünceden doğdu. Yıllardır psikolojik danışman olarak ailelerle, çocuklarla ve eğitimcilerle bir arada çalışırken fark ettim ki, ailelerin güvenilir bilgiye, rehberliğe ve ilham veren bir kaynağa her zamankinden daha fazla ihtiyacı var.

Dergimizin ilk sayfasından itibaren benim için en önemli şey, doğru bilginin sevgiyle harmanlanarak ailelere sunulması oldu. Çocukların gelişim yolculuğunda küçük bir dokunuşun bile ne kadar büyük farklar yaratabileceğini, yıllar boyunca birebir gözlemledim. Bu yüzden Childstage, yalnızca bir dergi değil; ailelerin zorlukları aşarken yanında hissettiği bir yol arkadaşı, uzmanların sesini duyurduğu bir platform ve markaların doğru kitlelerle güven içinde buluştuğu bir alan olmayı hedefliyor.

Çocuk gelişimi, aile psikolojisi ve eğitim gibi hassas alanlarda hazırladığımız her içerik, titizlikle seçilmiş uzman görüşleri ve deneyimlerle şekilleniyor. Benim için her yazı, bir annenin kafasındaki soruya yanıt, bir babanın aradığı desteğe ışık, bir uzmanın da bilgilerini doğru şekilde paylaşmasına aracılık etmek anlamına geliyor.

Bu yolculuk, benim için bir meslekten çok daha fazlası; bir sorumluluk ve bir gönül bağı. Childstage'in sayfalarında yalnızca bilimsel bilgiler değil, güven, samimiyet ve ilham var. Amacımız, hem Türkiye'de hem de dünyada, ailelerin ve çocukların gelişimine katkı sunan güçlü bir topluluk oluşturmak.

Bugün Childstage, sadece bir yayın değil; her sayfasında çocukların gülüşünü, ailelerin umutlarını ve uzmanların bilgisini taşıyan bir yol arkadaşı. Bu yolculuğa gönül veren herkese yürekten teşekkür ediyorum. Her yeni sayımızda daha fazla aileye ulaşmayı, daha çok kalbe dokunmayı ve çocukların geleceğine küçük ama anlamlı izler bırakmayı hedefliyoruz. Çünkü inanıyorum ki bir derginin sayfaları, doğru bir niyetle çıktığında, bir çocuğun hayatında bile değişim başlatabilir.

PSİKOLOJİK DANIŞMAN DUYGU TOKSOY
CHILDSTAGE DERGİSİ GENEL YAYIN YÖNETMENİ

EBEVEYNLIK DÜNYASINA HOŞ GELDİNİZ

**Bebeğiniz nihayet burada.
Tebrikler! Yenidoğan
dönemi hem büyüleyici
hem de yorucudur. Bu
süreçte her şey
yenidir; duygular
yoğun, günler uzun
ama bir o kadar
da özeldir.**

**DR. Elif İŞİK
ÇOCUK SAĞLIĞI VE
HASTALIKLARI UZMANI**

YENİDOĞANLAR: TATLI VE YORUCU

Yenidoğan bebekler genellikle günde 16-17 saat uyur; ancak çoğu zaman bir seferde yalnızca birkaç saat uyurlar. Birçok bebek gece ve gündüz fark etmeksizin 2-4 saatte bir uyanır. Bebeğinizin duyma, görme, koklama ve hissetme yetileri her gün gelişir. Onu sakinleştirmenin en etkili yolu, anne karnındaki güvenli ortamı hatırlatmaktır: sıcak temas, yakınlık, yumuşak bir ses tonu ve hafif sallama çoğu zaman işe yarar. Yeni anneler doğum sonrası güçlerini toparlayabilmek için bolca dinlenmelidir. Mümkünse bebek uyurken anne de dinlenmelidir. Bu dönemde aile ve yakın çevrenin desteği hem annenin iyileşmesini hem de bebeğin bakımını kolaylaştırır.

BABALAR İÇİN YENİ BİR BAŞLANGIÇ

Babalık, hayatınızda önemli değişiklikler getirecek yeni bir roldür. Fiziksel, duygusal ve maddi sorumluluklar zaman zaman stres yaratabilir. İlk haftalarda ilgi yoğunlukla anne ve bebeğe yöneldiği için kendinizi geri planda hissedebilirsiniz. Ancak bebeğiniz sizi doğumdan önce sesinizden tanır. Onu kucağınıza almak, onunla konuşmak, annenin iyileşme sürecinde destek olmak hem aile bağlarını güçlendirir hem de babalık duygusunu pekiştirir. Eğer evde başka çocuklar varsa, bu dönemde onların da desteğe ihtiyacı olacağını unutmayın.

BEBEĞİNİZ ÇOK AĞLADIĞINDA

Bazen bebeklerin neden ağladığını anlamak zor olabilir. Böyle anlarda anne karnındaki ortamı düşünün: sıcak, dar, ritmik ve güvenli. Bebeğinizi göğsünüze yakın tutun. Kundaklayarak güven hissini artırın. Yumuşak bir sesle konuşun ya da sakin bir müzik açın. Hafifçe sallayın veya kısa bir yürüyüş yapın. Ağlayan bir bebeği sakinleştirmek onu şımartmaz. Aksine, güven duygusunu güçlendirir.

ANNELER İÇİN: BÜYÜK DEĞİŞİMLER

Doğum sonrası dönemde yorgunluk, duygusal dalgalanmalar ve zaman zaman yalnızlık hissi oldukça yaygındır. Vücudunuz iyileşirken hormonlarınız da yeniden dengelenir. İlk haftalarda iniş çıkışlar yaşamak normaldir. Aile ve arkadaşların yemek, alışveriş, temizlik gibi konularda destek olması önemlidir. Misafir ağırlamak zorunda değilsiniz. Kendinizi uzun süre üzgün, bunalmış ya da çaresiz hissediyorsanız bunu mutlaka paylaşın ve profesyonel destek alın. Duygusal ve fiziksel sağlığınıza iyi bakmanız, bebeğiniz için de en önemli adımdır.

Son olarak

Tüm ebeveynler zaman zaman zorlanır. Bu duygular geçicidir. Ebeveynlik mükemmel olmak değil; sevgi, sabır ve güvenle "yeterince iyi" olmaktır.

TRAUMA SONRASI ÇOCUK: GÜVEN DUYGUSU NASIL YENIDEN İNŞA EDİLİR?

Bazen bir çocuğun dünyası, yetişkinlerin kelimelere dökmede zorlandığı bir anda altüst olur. Bir sesle, bir sarsıntıyla, bir kayıpla.

Travma, çocuğun yaşadığı olaydan çok, o olayı bedeninde ve zihninde nasıl anlamlandırıldığıyla ilgilidir.

**Çocuk için en temel ihtiyaç ise şudur:
“Güvende miyim?”**

**Anı Binici
UZMAN ÇOCUK
GELİŞİMCİ**

Eğer bu soruya içten bir “evet” yanıtını veremiyorsa, davranışları değişir. Çünkü travma önce davranışı değil, güven duygusunu sarsar. Travmanın Çocuk Zihnindeki İzi Çocuk beyni gelişimsel olarak henüz tamamlanmamıştır. Özellikle erken çocukluk döneminde beyin, güvenli bağlanma ve düzenli bir çevre üzerinden organize olur. Travmatik bir olay yaşandığında beynin alarm sistemi devreye girer ve çocuk savaş-kaç-don tepkileri gösterebilir.

Bu durumda çocuk en ufak sese irkilebilir, uykuya dalmakta zorlanabilir, ayrılık kaygısı yaşayabilir ya da sürekli tetikte olabilir. Bazı çocuklar yaşadıklarını oyunlarında tekrar ederken bazıları hiç konuşmak istemeyebilir. Bu tepkilerin çoğu bir sorun değil, zihnin anlamlandırma ve hayatta kalma çabasıdır. Regresyon Normal mi? Travma sonrası çocuklarda gelişimsel gerileme (regresyon) sık görülür. Tuvalet eğitimini tamamlamış bir çocuk alt ıslatmaya başlayabilir, tek başına uyuyabilen bir çocuk yeniden ebeveyniyle uyumak isteyebilir ya da konuşması akıcı olan bir çocuk bebeksi konuşmaya veya hiç konuşmamaya dönebilir.

Bu durum çoğu zaman şımarıklık değil, güven arayışıdır. Zorlanan çocuğun kendini ifade şeklidir. Regresyon, çocuğun yeniden tutunma ihtiyacıdır. Burada önemli olan ebeveynin cezalandırmak yerine anlayışla bağ kurarak düzenleyici bir alan açabilmesidir. Güvenli Bağlanmayı Yeniden Kurmak Travma güveni zedeler ancak bağ kurma kapasitesini ortadan kaldırmaz. Çocuğun ihtiyacı uzun açıklamalar değil; düzenli, tutarlı ve sakin bir yetişkindir.

Günlük rutinleri mümkün olduğunca korumak, fiziksel temasın gücünü kullanmak, duygularını isimlendirmek ve gerçekçi ama güven veren cümleler kurmak güven duygusunu yeniden inşa eder. Çocuk, ebeveyninin yüzündeki ifadeyle dünyayı anlamlandırır.

Ebeveynin Regülasyonu Neden Kritik?

Travma yalnızca çocuğu değil, ebeveyni de etkiler. Ancak çocuk için en güçlü düzenleyici sistem ebeveynin sinir sistemidir.

Regüle olamayan bir yetişkin çocuğa güven hissi aktaramaz. Bu nedenle ebeveynin kendi kaygısını fark etmesi, gerekirse destek alması ve duygularını düzenleyebilmesi kritik önemdedir. Çocuk şunu hissetmek ister: “Zorlanıyoruz ama kontrolü kaybetmiyoruz.”

Güven yeniden inşa edilebilir. Yeter ki çocuk, yanında onunla bağ kurabilen sakin ve tutarlı bir yetişkin olduğunu hissedebilsin.

ÇOCUĞUM YEMEK YEMİYOR MU ? YİYEMİYOR MU ?

Bir çocuk masaya oturur oturmaz ağlıyorsa, yeni bir yiyeceğe bakmadan başını çeviriyorsa ya da ağızına aldığı besini sürekli geri çıkarıyorsa, çoğu aile ilk olarak "iştahsızlık" ya da "inat" düşünür. Oysa " Beslenme davranışı " yalnızca açlıkla veya davranışla ilgili değildir. Beslenme; sinir sistemi, kas kontrolü, duyuşsal algı ve öğrenilmiş deneyimlerin birlikte çalıştığı karmaşık bir süreçtir.

**Funda ÖZEN
FİZYOTERAPİST**

Doğumdan itibaren emme refleksi vardır. Ancak kaşıkla beslenme, bardaktan içme, çiğneme refleksi değildir; bunlar öğrenilen ve gelişen becerilerdir. Bir çocuğun etkili şekilde beslenebilmesi için emme-yutma-nefes koordinasyonu, çene stabilitesi, dudak kapanışı, dilin besini yönlendirme becerisi, yumuşak damağın burun geçişini kapatarak yutmayı güvenli hale getirebilmesi ve duyuşsal tolerans gerekir. Bu zincirin herhangi bir halkasında problem yaşandığında beslenme süreci zorlaşır. Bir de regülasyon kavramı var elbette... Örneğin bazı çocuklar daha yemek gelmeden ağlar. Veya yemek masasında yemeği döker, kaşığa vurur, sofradan kaçmaya çalışır. Bu gibi durumlarda sorun çoğu zaman yemek değil, sinir sisteminin tehdit algısıdır. Bu tehditle mücadele kapsamında çocuğun otonom sinir sistemi savaş / kaç / don reaksiyonları üretebilir. Bu halde ailelerin; çocuklarının yemek yemeyi istemediğini değil, yemek sofrasında yemeklerle karşı karşıya iken sinir sisteminin kendini "güvende" hissetmediğini bilmek gerekir. Özetle "yemek istememek" ile "yemek esnasında / öncesinde güvende hissetmemek" aynı şey değildir. Çünkü güvende hissetmemek, bilinçli bir karar değildir. Ve güvende hissetmeyen sinir sistemi; dudak kapanışını azaltır, dil geri çekilebilir, çene kilit pozisyona geçebilir, öğürme refleksi artabilir... Bu gibi bir durumda sorun "davranışsal" değildir, Regülasyondur. Bu haldeyken çocuğumuza "bir lokma al, bir kez denesen seversin, bak baba da yiyor kardeş de yiyor..." demek uyarılma / alarm seviyesini daha da yukarı çekebilir. Ailelerin bu noktada evde beslenme ortamını güvenli hale getirmesi gerekir. Ailelere bir beslenme ve yutma bozuklukları uzmanı olarak;

- Masaya oturmadan önce ortamı havalandırmak
- Mutfak yerine salonda yemek (koku toleransı düşük olan çocuklar yoğun korkulardan kaçınır)
- Yeni yiyeceği doğrudan alıp yemesini beklemek yerine önce sadece görebilmesine, dokunmasına zemin hazırlamak
- Masada uzun süre oturtmak yerine süreyi maksimum 30 dakika ile sınırlı tutmak
- Aynı anda birden fazla bilinmeyen yiyecek sunmamak
- Yeni yiyecekleri küçük miktarlarla ve her zaman "zaten yenilen, sevilen yiyecek" ile birlikte sunmak gibi regülasyonu destekleyecek, uyarılma / alarm seviyesini arttırmadan kontrollü şekilde çocuğun masa ve yiyecek etkileşimini güçlendirmek alternatif davranışlar benimseyip uygulamasını öneririm. Ve çocuğunuzu yemek öncesinde ve yemek sırasında daimi olarak gözlemleye devam etmenizi öneririm. Uyarılmış / alarm / tehdit moduna geçmiş bir çocuk bunu dışarıya yansıtır. Omuzları yükselir, tükürük salgısı azalır, nefes hızlanır, dudaklar gerilir... Çocuğunuzu ve çocuğunuzun sinir sistemini detaylı şekilde okumayı öğrendiğiniz sürece yemek öncesinde ve yemek sırasındaki ilişkinizi bozmadan yeni deneyimlere çocuğunuzu açık hale getirebilirsiniz. Ancak unutmamak gerekir "beslenme karmaşık süreçlerin bir arada olduğu bir beceridir" Ne tek başına sinir sistemi ne tek başına duyuşsal sistemler ne tek başına regülasyon değil... Hepsi bir arada uyum ve ahenkle, akışın içinde birbirini tamamlamalıdır. Ve her seçici beslenme hali davranışsal değildir.
- Bazı çocuklar dokuya hassastır, Bazı çocukların çiğneme kasları yeterince güçlü değildir. Bazı çocukların dil hareketleri yeterli düzeyde gelişmemiştir. Bazı çocuklar yoğun kokuları ve yoğun kokulu ortamları tolere edemez bazıları da yoğun kokuları ister, arar. Bazı çocuklar yoğun tatlara karşı kaçınan tutum sergilerken bazıları ise ketçap, dip sos, soslar, limon, sirke olmadan yemek yemeyi istemez... Bu durumları ısrarla, teşvikle, ödülle veya cezayla çözemeyiz. Aksine bu aile tutumu süreci daha da köklendirebilir. Bu ve benzeri durumlarda destek almayı düşünmek iyi olabilir.

ÇOCUKLARDA KAYIP VE YAS SÜRECİNE BAĞLI ÖĞRENME GÜÇLÜKLERİ

Çocukluk döneminde yaşanan kayıplar (anne-baba, bakım veren kişi, ev değişikliği ya da boşanma gibi) çocukların duygusal dünyasını etkilediği gibi öğrenme süreçlerini de olumsuz etkileyebilir. Yas yaşayan çocukların zihinsel enerjisinin önemli bir kısmı kaybı anlamlandırmaya ve duygularıyla baş etmeye yönelir. Bu durum dikkat, hafıza ve akademik performans üzerinde geçici zorluklara yol açabilir.

Nilüfer DOYRAN
ÇOCUK GELİŞİMİ
UZMANI

Yas sürecindeki çocuklarda dikkat dağınıklığı, odaklanma güçlüğü, unutkanlık ve derslere ilgide azalma sık görülen durumlardır. Çocuk derste anlatılanları takip etmekte zorlanabilir, daha önce öğrendiği becerileri uygulamakta güçlük yaşayabilir veya ödev yapmaya karşı isteksizlik gösterebilir. Bazı çocuklarda okuma-yazma hatalarında artış, problem çözmede zorlanma ve okul başarısında düşme görülebilir.

Bu güçlüklerin altında çoğu zaman yoğun duygular yer alır. Üzüntü, kaygı, öfke, suçluluk ya da yalnızlık hissi çocuğun zihinsel kapasitesini etkileyebilir. Ayrıca uyku problemleri, iştah değişiklikleri ve içe kapanma gibi durumlar da öğrenme sürecini dolaylı olarak zorlaştırabilir.

Bu süreçte öğretmenlerin ve ailelerin çocuğa anlayışlı ve destekleyici yaklaşması önemlidir. Çocuğun duygularını ifade edebilmesine fırsat vermek, akademik beklentileri geçici olarak esnetmek ve güvenli bir ortam sağlamak öğrenme sürecinin yeniden dengelenmesine yardımcı olur. Böyle bir durumda psikolojik destek almak da çocuğun hem yas sürecini hem de öğrenme sürecini daha sağlıklı şekilde sürdürebilmesini sağlar.

Çocuklarda Yas Sürecine Bağlı Öğrenme Güçlüklerinin Belirtileri

Yas yaşayan çocuklarda duygusal süreçler öğrenme ve akademik performansı etkileyebilir. Bu durum genellikle okulda ve günlük öğrenme etkinliklerinde bazı belirtilerle kendini gösterir.

1. Dikkat ve Odaklanma Sorunları

- Derste anlatılanları takip etmekte zorlanma
- Kolayca dikkatinin dağılması
- Uzun süre bir etkinliğe odaklanamama

2. Akademik Performansta Düşüş

- Notlarda ani düşüş
- Daha önce yapabildiği görevleri yapmakta zorlanma
- Ödevleri tamamlamada güçlük veya isteksizlik

3. Hafıza ve Öğrenme Güçlükleri

- Öğrenilen bilgileri çabuk unutma
- Okuma ve yazma hatalarında artış
- Yeni bilgileri öğrenmede zorlanma

4. Davranışsal Değişiklikler

- Derse katılımın azalması
- İçe kapanma veya arkadaşlardan uzaklaşma
- Huzursuzluk, öfke veya sabırsızlık

5. Duygusal ve Fiziksel Belirtiler

- Üzüntü, kaygı veya ağlama nöbetleri
- Uyku problemleri ve yorgunluk
- Baş ağrısı, karın ağrısı gibi psikosomatik şikayetler

Bu belirtiler her çocukta aynı şekilde görülmebilir. Yas sürecinin sağlıklı şekilde desteklenmesi, çocuğun hem duygusal iyilik halini hem de öğrenme kapasitesini zamanla yeniden güçlendirebilir.

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE AKTİF KATILIM VE REGÜLASYONUN OYUN BECERİLERİNE ETKİSİ

Çocuklarla çalışan terapistlerin en sık vurguladığı kavramlardan biri regüstasyondur. Pek çok uzman regüstasyonun çocukların öğrenme süreçleri, sosyal ilişkileri ve günlük yaşam becerileri açısından önemli olduğunu ifade etmektedir. Ancak sıkça dile getirilen bu kavramın ne olduğu ve çocukların günlük yaşamında nasıl ortaya çıktığı yeterince açıklanmamaktadır. Peki regüstasyon tam olarak nedir ve neden bu kadar önemlidir?

Eda Nur USTA
ERGOTERAPİST

Regülasyon, bireyin duygu, davranış ve fizyolojik tepkilerini içinde bulunduğu çevreye ve duruma uygun biçimde düzenleyebilme becerisidir. Yani çocukların heyecanlandıklarında sakinleşebilmesi, bekleyebilmesi, dikkatini sürdürebilmesi ya da çevresel uyaranlara uygun tepkiler verebilmesi regülasyon becerilerinin bir parçasıdır. Erken çocukluk döneminde bu beceriler henüz gelişim sürecindedir, bu yüzden yetişkin desteği, çevresel düzenlemeler ve deneyim yoluyla şekillenir. Regülasyonla yakından ilişkili bir diğer kavramsa aktif katılımdır. Aktif katılım, çocuğun bulunduğu aktivite içerisinde yalnızca fiziksel olarak değil; dikkat, motivasyon ve duygusal olarak da sürece dahil olmasıdır. Çocuğun bir oyuna isteyerek katılması, oyunda kalabilmesi, çevresiyle etkileşim kurması ve deneyimi sürdürebilmesi aktif katılımın temel göstergeleri arasındadır. Çocuk bir aktiviteye ne kadar aktif katılabilirse, o deneyimden elde ettiği gelişimsel kazanımlar da o ölçüde artmaktadır. Erken çocukluk döneminde oyun, çocukların dünyayı anlamlandırdığı ve becerilerini geliştirdiği en temel alanlardan biridir. Bu nedenle regülasyon ve aktif katılım becerileri ile oyun becerileri arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır. Aktif Katılım ve Oyun Becerileri Oyun, çocukların sosyal, bilişsel ve motor gelişimlerini destekleyen doğal bir öğrenme ortamıdır. Çocuklar oyun sırasında problem çözme, sıra bekleme, hayal kurma, sembolik düşünme ve sosyal etkileşim gibi birçok beceriyi deneyimler. Ancak bu deneyimlerin gerçekleşebilmesi için çocuğun oyuna aktif biçimde katılabilmesi gerekir. Aktif katılım olmazsa çocuk oyuna kısa süreli dahil olabilir ve dikkatini sürdürmekte zorlanabilir. Bu durum özellikle duygusal hassasiyetler, dikkat güçlükleri ya da regülasyon problemleri yaşayan çocuklarda sık gözlemlenebilir Çevresel uyaranların yoğunluğu, duygusal zorlanmalar veya dikkatini düzenleyememe gibi faktörler oyunda kalma süresini kısaltabilir. Araştırmalar, oyun ortamlarında aktif katılımın artmasının sosyal etkileşim, dil gelişimi ve problem çözme becerileri üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir. Çocuklar oyuna katıldıkça yeni stratejiler dener, akranlarıyla iletişim kurar ve çevrelerini keşfederler

Regülasyonun Oyundaki Rolü Regülasyon becerileri oyun sırasında çocuğun deneyimi sürdürebilmesi açısından önemli bir rol oynar. Oyun çoğu zaman beklenmedik durumlar, değişen kurallar ve sosyal etkileşimler içerir. Bu durumlar çocuğun duygusal ve davranışsal esneklik gösterebilmesini gerektirir. Örneğin bir oyunda sıra beklemek, oyunun kaybedilmesiyle oluşan hayal kırıklığıyla baş etmek ya da kurallara uyum sağlamak regülasyon becerileriyle ilişkilidir. Regülasyon becerileri gelişmekte olan çocuklar bu durumlara daha uyumlu tepkiler verebilirken, regülasyon güçlüğü yaşayan çocuklar oyundan kopabilir veya yoğun duygusal tepkiler gösterebilir. Erken çocukluk döneminde yetişkinlerin sunduğu destek oldukça önemlidir. Çocuğun ihtiyaçlarını fark eden, çevreyi düzenleyen ve oyunu çocuğun regülasyon kapasitesine uygun şekilde yapılandıran yetişkinler çocukların oyunda kalma süresini ve aktif katılımını artırabilir. Özellikle duygusal açıdan düzenlenmiş ortamlar ve etkileşim temelli yaklaşımlar regülasyonun desteklenmesine katkı sağlar. Yetişkinlerin çocuğun sinyallerini takip ederek oyuna birlikte katılması ve çocuğun ilgisini merkeze alarak etkileşimi sürdürmesi aktif katılımı artırır. Aynı zamanda duygusal ihtiyaçları dikkate alma veya yapılandırılmış oyun fırsatları sunma gibi stratejiler oyunun sürdürülebilirliğini destekler. Bu süreçte önemli olan, çocuğun oyuna zorla dahil edilmesi değil; güvenli ve etkileşim temelli bir ortamda oyuna doğal biçimde katılabilmesidir. Çocuk kendini düzenleyebildiği ve ortam içinde güvende hissettiği ölçüde oyuna daha uzun süre katılır, keşfeder ve öğrenir. Sonuç olarak Erken çocukluk döneminde oyun becerilerinin gelişimi yalnızca oyunun varlığıyla değil, çocuğun bu oyuna ne ölçüde katılabildiğiyle ilişkilidir. Aktif katılım ve regülasyon becerileri, çocukların oyun deneyimlerini sürdürebilmeleri ve bu deneyimlerden gelişimsel kazanımlar elde edebilmeleri açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle çocukluk döneminde oyunlara aktif katılımı desteklemek ve regülasyon becerilerini güçlendirmek gelişimsel süreçlerin desteklenmesinde önemli bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Duygusal açıdan düzenlenmiş ve etkileşim temelli oyun deneyimleri hem katılımı artırmakta hem de çocukların oyun yoluyla öğrenmelerine güçlü bir zemin hazırlamaktadır.

ANLAŞILIR KONUŞAMAMANIN ÇOCUK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Doğumumuzla birlikte çevreyle iletişimimiz başlar. İletişim duyguları, istekleri, düşünceleri ifade edebilmenin en temel yoludur. Konuşma ise duyguların, düşüncelerin veya isteklerin sesler aracılığıyla iletilmesidir. Özellikle çocukluk döneminde kendini ifade edebilmek, sağlıklı gelişimin önemli bir parçasıdır. Fakat bazı çocuklar kendini ifade etmekte zorlanabilirler ve bu durum anlaşılamamaya neden olabilir

**Tuğba GÜNEL
DİL ve KONUŞMA
TERAPİSTİ**

Bir çocuğun anlaşılammaması yalnızca iletişim kurmakta zorlanması anlamına gelmez. Aynı zamanda birçok gelişim alanını etkileyebilecek önemli sonuçlar doğurabilir. Kendini ifade edemeyen çocuklar zamanla hayal kırıklığı, öfke veya içe kapanma yaşayabilirler. Çünkü ihtiyaçlarını, duygularını veya isteklerini karşı tarafa aktarmamak çocuk için oldukça zorlayıcı bir durumdur. Anlaşılammamanın bir diğer önemli etkisi davranışlar üzerinde görülebilir. İfade edemedikleri durumlarda bazı çocuklar ağlama, bağırma, vurma ya da öfke nöbetleri gibi davranışlarla kendilerini anlatmaya çalışabilirler. Bu durum çoğu zaman yanlışlıkla “problem davranış” olarak değerlendirilse de aslında çocuğun iletişim kurma çabasının bir göstergesi olabilir. Kendini ifade edebilme becerisi aynı zamanda özgüven gelişimiyle de yakından ilişkilidir. Çocuk anlaşıldığını ve dinlendiğini hissettiğinde kendini daha değerli hisseder. Ancak sürekli anlaşılmadığını deneyimleyen çocuklarda zamanla özgüven düşüklüğü ve sosyal ortamlardan kaçınma görülebilir. Anlaşılır olmayan konuşma artikülasyon bozukluğundan, fonolojik bozukluktan, motor konuşma bozukluklarından kaynaklanabilir. Çocuğunuzun konuşması anlaşılır değilse, bu durumun gelişimini olumsuz etkilememesi için bir dil e konuşma terapistinden destek alması önemlidir.

ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE BABA İLE GÜVENLİ BAĞ KURMAK NEDEN ÖNEMLİ?

**Baba ile güvenli bağ kurmak neden önemli?
Bir bebeğin ve çocuğun gelişiminde anne kadar babanın da rolü oldukça büyük. Bebekler ve çocuklar, dünyayı anne ve babalarının gözünden öğrenir. Sevgiye, güvene ve değere dair ilk tanımlarını onlarla kurdukları ilişkiler üzerinden oluştururlar. Özellikle bebeklik ve çocukluk döneminde babaya duyulan sevgi ve onunla kurulan destekleyici bağ, bebeğin ve çocuğun güven duygusunu pekiştirir; dünyaya daha sağlam adımlarla bakmasını sağlar.**

**Yeliz OKTEKİN
UYKU DANIŞMANI**

Araştırmalar, bebeklerin sadece anneleriyle değil babalarıyla da güçlü bağlar kurduğunda, duygusal dayanıklılıklarının ve sosyal becerilerinin belirgin şekilde arttığını göstermektedir. Özellikle erken dönemde baba ile kurulan sıcak, duyarlı ve destekleyici etkileşimlerin, çocuğun ilerleyen yaşlarda öz düzenleme ve empati becerilerini güçlendirdiği görülmüştür.

Babalarla kurulan bağın çocuk gelişiminde bu kadar belirleyici olmasının nedenlerinden biri, oyun temelli etkileşim biçimidir. Araştırmalar, babaların çocuklarıyla daha hareketli, keşif odaklı ve spontane oyunlar oynamasının; çocukta özgüven, problem çözme ve duygusal dayanıklılık becerilerini güçlendirdiğini göstermektedir. Bu etkileşim biçimi, çocuğun hayal kırıklıklarıyla baş etme kapasitesini artırır ve sosyal ilişkilerde esneklik kazandırır. Baba ile kurulan bağ çoğu zaman dünyaya açılma, keşfetme ve risk almayı öğrenme yönünde destekleyicidir. Yani baba, sadece destekleyici figür değil; çocuğun kimlik gelişiminde, kendi iç dünyasında güvenle ayakta durabilmesini sağlayan önemli bir temeldir.

Tabi ki bu bağın gelişmesi için babayla geçirilen zamanın miktarından çok, nasıl geçirildiği de önemli bir yere sahiptir. Bazen sadece 15 dakikalık bir kitap okuma anı, bazen oyun oynamak ya da babanın bebeğini veya çocuğunu uykuya geçirmesi gibi birlikte yapılan şeyler bu bağı güçlendirir. Bu özel zamanlar, çocuğa babasının kendisiyle ilgilendiğinin mesajını verirken, özlem duygusunu da yatıştırır.

Nitekim, yapılan uzunlamasına çalışmalar, baba ile geçirilen kısa ama kaliteli zamanların, çocukların duygusal güvenliğini artırdığını ve ilerleyen yaşlarda kaygı düzeylerini azalttığını ortaya koymuştur. Bu bulgular, babalık rolünün yalnızca fiziksel varlıkla değil, duygusal mevcudiyetle anlam kazandığını göstermektedir.

Baba ile kurulan güvenli bağda annenin rolü Annelerin bu süreçteki rolü, çoğu zaman görünmeyen ama çok kıymetli bir destek alanı yaratmaktır. Bazen babayla bebek ve çocuk arasındaki o özel bağı güçlendirmek için bir adım geri çekilmek, onların kendi bağlarını kurmalarına alan açar. Bu, annenin geri planda kalması değil; tam tersine, aile içi dengeyi bilinçli biçimde desteklemesidir.

Anne, babaya alan açtığında ya da babadan aktif şekilde destek istediğinde ebeveynlik yükü daha dengeli dağılır. Araştırmalar, anne ve baba rollerinin destekleyici biçimde paylaşılmasının, hem ebeveyn refahını hem de çocukların güvenli bağlanma olasılığını artırdığını göstermektedir.

Annenin babaya alan açabileceği veya babadan destek isteyebileceği yerler örneğin, bebeğin veya çocuğun babasıyla oyun oynarken araya girmemesi, bebeği veya çocuğu babanın beslemesi veya bazı zamanlarda uykuya geçirme konusunda annenin babadan destek istemesi gibi şeyler olabilir. Bu durum aradaki bağın güçlenmesine, dengede olmasına katkı sağlar. Bu nedenle, babanın varlığı bebeğin ve çocuğun duygusal gelişimi kadar fiziksel gelişimi için de önemlidir.

Uyku düzeni ile ebeveynlerle kurulan bağ arasındaki ilişki Tüm bu geçirilen süreçler, sadece gündelik hayatı değil, bebeğin ve çocuğun uyku düzenini de doğrudan ve dolaylı olarak etkilemektedir. Ebeveynleriyle güvenli bağ kuran bebekler ve çocuklar, yine aynı şekilde gün içinde ebeveynleri ile beraber kaliteli zaman geçirmeleri, uykuya daha kolay ve huzurlu bir şekilde geçmelerine yardımcı olur. Aynı zamanda uykuda daha uzun süre kalmalarına ve kaliteli bir uyku şekli sürdürmelerini destekler. Anne-babanın sevgi dolu tutumu, bebeğin ve çocuğun gündüz yaşadığı huzuru geceye de taşır. Diğer ihtiyaçları dışında sevgi ve ilgiyle beslenen bebekler ve çocuklar, gece uyku süresi boyunca da kendilerinde daha güvende hisseder.

Kısacası, babanın bebeğiyle veya çocuğuyla olan ilişkisi, anneye destek olması, ailecek geçirilen zamanlar ve ebeveynlerin her zaman birbirini desteklemesi yalnızca günün anlarını değil, bebeğin ve çocuğun bütün gelişim sürecini destekleyen güçlü bir temel oluşturur.

ÇOCUKLARDA KEKEMELİK: AİLELER İÇİN BİLGİLENDİRME

Kekemelik, çocukların konuşmasında tekrarlamalar, uzatmalar veya bloklar şeklinde görülen akıcılık bozukluğudur. Genellikle 2-5 yaş arasında ortaya çıkar ve çoğu zaman yoğun dil gelişimi ile ilişkilidir. Kekemelik erkek çocuklarda daha sık görülür ve ailede bu durumun bulunması önemli bir risk faktörü olarak karşımıza çıkmaktadır

**Tuğberk ALIOĞLU
UZMAN DİL KONUŞMA
TERAPİSTİ**

Kekemelik, çocuğun iletişim becerilerini ve özgüvenini etkileyebileceği için erken fark edilmesi ve uygun yaklaşımlarla desteklenmesi büyük önem taşımaktadır. Kekemelik Belirtileri Çocuğunuzun konuşmasında aşağıdaki belirtileri gözlemliyorsanız dikkat etmelisiniz:

- Ses veya hece tekrarları: “Ka-ka-ka-kalem” • Ses uzatmaları: “sssssüt”
- Konuşma blokları: A_____ (Uzun bir sessizlik ve gerilim anı) Arkadaş
- Göz kırpma, kaş çatma, kolları sallama gibi ikincil davranışlar

Unutmayın, bazı çocuklarda geçici kekemelik tipi akıcısızlık durumları görülür ve 6 ay içinde kendiliğinden düzelme durumu gözlenebilmektedir. Ancak bu belirtiler devam ediyorsa ya da çocuğun konuşma çabasında belirgin zorlanma varsa bir dil ve konuşma terapistine başvurmak gerekir. Gerekli terapi ve danışmanlık hizmetlerini almak bu durum için önemlidir. Kekemelik Durumunda Ailenin Rolü Aileler, çocuklarının akıcılık bozukluğu süreçlerinde en önemli destekçileri olmaktadır.

Peki ailelerin yapabilecekleri nelerdir ?

- Sabırla dinleyin: Konuşmayı düzeltmeye çalışmayın, çocuğunuzun sözünü kesmeden cümlesini tamamlamasını bekleyin.
- Soru bombardımanından kaçının: Çok sayıda soru sormak kekemelik durumu yaşayan birey için baskı yaratabilir.
- Yavaş ve sakin konuşun: Çocuğunuz doğal ritminde konuşmayı öğrenir. Yavaş ve sakin konuşmanın yolunu sizin model olmanız ve kendi deneyimi sayesinde uygulayabilir.
- Olumlu iletişim ortamı oluşturun: Hikaye okuma, sohbet ve oyun sırasında rahat bir ortam yaratın. Konuyu nasıl anlattığından ziyade içeriğin neler olduğuna dikkat edip iletişimini destekleyin.
- Duygusal destek verin: Kekemelik utanç veya kaygıya yol açabilmektedir. Kekemeliğin yaratacağı yoğun duyguları makul seviyede tutabilmek için çocuğunuzun iletişim serüveninde cesaretlendirin.

Ne Zaman Uzman Desteği Almalı?

- Konuşmadaki kekemelik tipi akıcısızlıklar belirginse
- Çocuk konuşurken stres ve kaygı durumlarını yoğun bir şekilde yaşıyorsa
- Sosyal ilişkilerini ve iletişimini olumsuz yönde etkiliyorsa.

Dil ve konuşma terapisti, çocuğun konuşma becerilerini değerlendirir ve aileyi sürece dahil ederek uygun müdahale planını uygular. Erken müdahale, kekemeliğin ilerlemesini önler ve çocuğun özgüvenini artırır. Sonuç olarak kekemelik tek başına çocuğun zekası veya başarısıyla ilgili değildir. Ailelerin bilinçli yaklaşımı ve dil ve konuşma terapisti desteği, çocukların akıcı ve rahat bir şekilde iletişim kurmasına yardımcı olur. Sizlerin sabrı ve doğru kaynaklardan beslenmesi çocuğunuzun konuşma yolculuğunda en değerli rehber olacaktır.

SÜT DİŞİ SANILAN KALICI DİŞ: 6 YAŞ AZILARI

Çocukların ağız gelişiminde en kritik dönemlerden biri yaklaşık 6 yaş civarındır. Bu dönemde, çoğu ebeveynin fark etmeden gözden kaçırdığı çok önemli bir gelişme gerçekleşir: Ağızda en arkadan çıkan ilk büyük azı dişleri aslında süt dişi değil, daimi dişlerdir. Ne yazık ki bu dişler, herhangi bir süt dişinin düşmesini beklemeden, en arkadan sessizce sürer. Bu yüzden pek çok aile bu dişleri "nasıl olsa değişecek" düşüncesiyle süt dişi zanneder. Oysa bu dişler, çocuğun ömür boyu kullanacağı ilk kalıcı dişlerdir.

**Muhammet Ali
BAYRAK
DİŞ HEKİMİ**

NEDEN BU KADAR ÖNEMLİ?

6 yaş azı dişleri:

Çiğneme fonksiyonunun temelini oluşturur Diş dizilimini ve kapanışı (oklüzyon) yönlendirir Ortodontik gelişim için kritik rol oynar

Bu dişlerin erken kaybı veya çürük nedeniyle zarar görmesi, ilerleyen yaşlarda çapraşıklık, çene problemleri ve ortodontik tedavi ihtiyacı gibi sonuçlara yol açabilir.

En Sık Yapılan Hata: "Nasıl Olsa Değişecek"

Ailelerin en sık yaptığı hata, bu dişleri süt dişi sanarak bakımını ihmal etmektir. Oysa ağızda yeni sürdürdükleri dönemde mine yapıları tam olgunlaşmamış olduğu için çürüğe karşı çok daha hassastırlar.

Ayrıca bu dişlerin çiğneyici yüzeylerinde bulunan derin fissürler (oluklar), bakteri ve gıda birikimi için ideal alanlar oluşturur.

Koruyucu Yaklaşım: Fissür Örtücüler

Bu noktada en etkili koruyucu uygulamalardan biri fissür örtücülerdir.

Diş yüzeyindeki derin olukları kapatır Bakteri birikimini önler Çürük oluşma riskini ciddi oranda azaltır

Diş sürer sürmez, yani çürük oluşmadan önce uygulanması en ideal yaklaşımdır. İşlem ağrısızdır ve oldukça kısa sürede tamamlanır.

Doğru Diş Macunu Seçimi

6 yaş civarında artık çocuklar için:

Flor içeren (yaklaşık 1000-1450 ppm) diş macunları tercih edilmelidir Fırçalama mutlaka ebeveyn

kontrolünde yapılmalıdır Günde en az 2 kez düzenli fırçalama alışkanlığı kazandırılmalıdır Ailelere

Öneriler Çocuğunuzun en arka dişlerini mutlaka kontrol edin "Düşecek" diye düşünerek ihmal etmeyin Diş hekimi

kontrolünü ertelemeyin Koruyucu uygulamalar (fissür örtücü, flor uygulaması) hakkında bilgi alın Sonuç

6 yaş azı dişleri, ağızda çıkan ilk daimi dişlerdir ve çocukların gelecekteki ağız sağlığının temelini

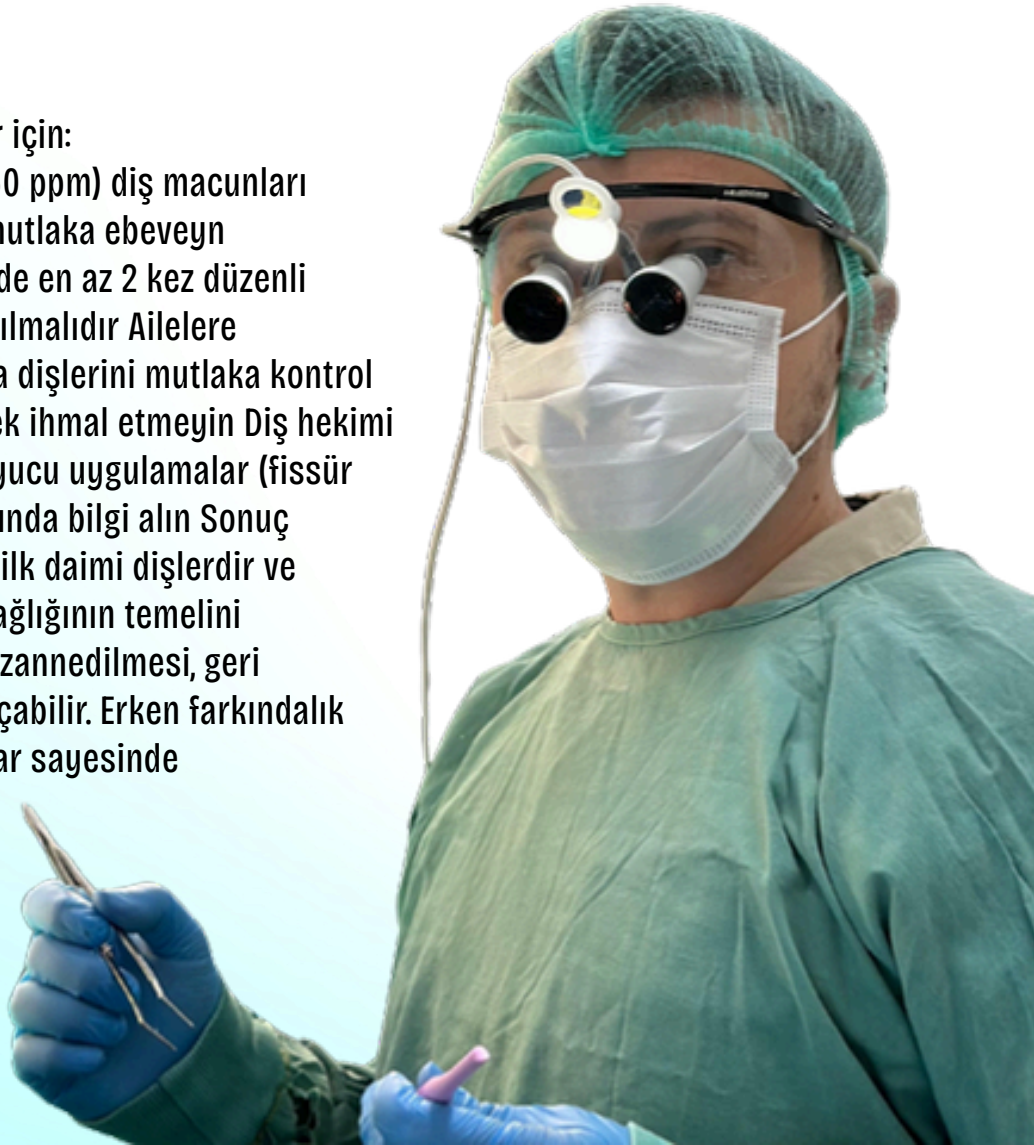
oluşturur. Bu dişlerin süt dişi zannedilmesi, geri dönüşü zor problemlere yol açabilir. Erken farkındalık

ve doğru koruyucu yaklaşımlar sayesinde

çocuklarımıza sağlıklı

bir ağız yapısı kazandırmak

mümkündür.

BEBEKLERDE ERKEN TANI VE ERKEN MÜDAHALE İLE FIZYOTERAPİST YAKLAŞIMI

Merhabalar ben pediatrik fizyoterapist Yaren ÇAMOĞLU bu bilgilendirme yazımda sizlere erken tanının , bebeklik çağındaki hareketlerin ,pozisyonlamaların öneminden bebeklerin riskli hareketlerini anlayıp erkenden başlanan terapilerimizden bahsedeceğim.

**Yaren ÇAMOĞLU
FİZYOTERAPİST**

Bebek fizyoterapisinde amaç yalnızca hareket kazandırmak değil, aynı zamanda doğru hareket paternlerini öğretmektir. Bu süreçte uygulanan yaklaşımlar şunları içerir:

1. Pozisyonlama ve Postüral Kontrol Bebeklerin doğru pozisyonlarda desteklenmesi;

- Kas-iskelet sisteminin sağlıklı gelişimini destekler
- Asimetrik duruşların önüne geçer
- Bası yaraları ve deformiteleri engeller

2. Duyusal-Motor Entegrasyon Bebeklerin çevreyi algılaması ve buna uygun hareket geliştirmesi için duyuşal girdiler oldukça önemlidir. Dokunma, görme ve proprioseptif uyarılar ile:

- Vücut farkındalığı artar
- Hareket planlama gelişir
- Koordinasyon desteklenmesi

3. Oyun Temelli Terapi Bebekler için en etkili öğrenme yöntemi oyundur. Fizyoterapi uygulamalarının oyunla desteklenmesi:

- Katılımı artırır
- Öğrenmeyi hızlandırır
- Terapinin doğal bir süreç gibi algılanmasını sağlar

4. Aile Eğitimi Tedavinin sürekliliği açısından aile eğitimi vazgeçilmezdir. Ailelere:

- Doğru taşıma teknikleri.
- Ev içi egzersizler
- Günlük aktivitelerde destekleyici yaklaşımlar öğretilir.

Erken Müdahale Önemi Ailenin de katılımıyla ve gözlemleriyle birlikte ; en önemli bölüm aile eğitimi çünkü bebek aileyle geçirdiği zamanda daha fazla patern ve hareket çıkartıyor . Sonuncu madde bizim üzerinde durduğumuz ve ailenin bilinçli hareketleriyle verdiğimiz ev programlarıyla bebek risksiz bir şekilde ilerler ve en doğruya hep beraber el ele gideriz . Bebekte herhangi bir problem hissettiğimizde de bu problem ilerlemeden hemen terapiyle bu problemin önüne geçmeye çalışır ve bebeğin motor gelişim basamaklarını destekleyici egzersizler yine ekleyerek ilerleriz. Amaç risksiz ve problem yaşamadan bebeklerimize sağlıklı bir gelecek oluşturmaktır .

ÇOCUKLAR NEDEN SÜREKLİ HAREKET ETMEK İSTER?

Bazı çocuklar hiç durmaz, sürekli koşar, zıplar, döner ya da bir yerlere tırmanır. Peki bu sadece “yaramazlık” mı? Aslında çoğu zaman beden, bize bir şey anlatıyor. Hareket, çocukların dikkatini toplamasına, duygularını düzenlemesine ve beden farkındalıklarını geliştirmesine yardımcı olur. Özellikle denge ve hareket (vestibüler) sistemi yoğun uyarı isteyen çocuklar, bu şekilde kendilerini

düzenler. Her hareketli çocuk hiperaktif değildir. Her yerinde duramayan çocuk yaramaz değildir. Hareket ihtiyaçları doğru şekilde yönlendirildiğinde, çocuklar daha odaklı, daha sakin ve daha özgüvenli olurlar.

Ergoterapi, çocukların bu ihtiyaçlarını güvenli ve destekleyici yollarla karşılamalarını sağlar. Doğru hareket fırsatları, çocuğun sosyal ve akademik becerilerini de olumlu etkiler. Bedenini tanıyan çocuk, duygularını ve davranışlarını daha iyi yönetebilir. Ergoterapide amacımız davranışı bastırmak değil; çocuğun hareket ve duyuusal ihtiyaçlarını anlamak, güvenli ve destekleyici yollarla yönlendirmektir.

Burak GÖRDÜK
ERGOTERAPİST